

De VOD-vergoeding; waarom vrees voor 'weglekken' niet thuishoort in ons auteursrecht.

Studiemiddag Vereniging voor Auteursrecht

17 juni 2022

Roma Leuyerink

Inleiding

Artikel 45d

1.

Tenzij de makers en de producent van een filmwerk **schriftelijk anders zijn overeengekomen, worden de makers geacht aan de producent het recht overgedragen te hebben om** vanaf het in artikel 45c bedoelde tijdstip het filmwerk te verhuren en anderszins openbaar te maken, dit te verveelvoudigen in de zin van artikel 14, er ondertitels bij aan te brengen en de teksten ervan na te synchroniseren. Het vorenstaande geldt niet ten aanzien van degene die ten behoeve van het filmwerk de muziek heeft gemaakt en degene die de bij de muziek behorende tekst heeft gemaakt. Ongeacht de wijze van overdracht **is de producent aan de makers voor de overdracht van rechten en de exploitatie van het filmwerk een billijke vergoeding verschuldigd.** Van het recht op een billijke vergoeding kan geen afstand worden gedaan.

2.

Onverminderd het in artikel 26a bepaalde is **een ieder die** het filmwerk uitzendt of doet uitzenden of op enige andere wijze mededeelt aan het publiek, per draad of draadloos, **met uitzondering van de beschikbaarstelling van het filmwerk op zodanige wijze dat het filmwerk voor de leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk is,** aan de **hoofdregisseur en de scenarioschrijver** van het filmwerk die deze rechten aan de producent heeft overgedragen een **proportionele billijke vergoeding** verschuldigd. Van het recht op een proportionele billijke vergoeding kan geen afstand worden gedaan.

Inleiding

- *Kamerstukken II 2020/21, 35 454, nr. 9.*
- Wet wijziging auteurscontractenrecht, consultatieversie van 4 april 2022:

"Artikel 45d, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na de tweede zin wordt ingevoegd: Degene die het filmwerk beschikbaar stelt voor het publiek op zodanige wijze dat het filmwerk voor de leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk is, is aan de makers van het filmwerk een proportionele billijke vergoeding verschuldigd, indien deze beschikbaarstelling geschiedt tegen betaling door de leden van het publiek. "

Het beginsel van nationale behandeling

Art. 5 BC

1

De auteurs genieten voor de werken waarvoor zij krachtens deze Conventie zijn beschermd, in de landen van de Unie die niet het land van oorsprong van het werk zijn, de rechten, welke de onderscheidene wetten thans of in de toekomst aan eigen onder- danen verlenen of zullen verlenen, alsmede de rechten door deze Conventie in het bijzonder verleend.

2

Het genot en de uitoefening van die rechten zijn aan geen enkele formaliteit onderworpen; dat genot en die uitoefening zijn **onafhankelijk** van het bestaan der bescherming in het land van oorsprong van het werk. Bijgevolg worden, buiten de bepalingen van deze Conventie, de omvang van de bescherming, zowel als de rechtsmiddelen, die de auteur worden gewaarborgd ter handhaving van zijn rechten, **uitsluitend bepaald door de wetgeving van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen.**

- Kern: non-discriminatie.
- Achtergrond: toenemende piraterij.
- Berlijnse verdragsherziening: "*supprimer toute dependance*" en '*disparaitre tout lien*'.

Reikwijdte beginsel van nationale behandeling

Art. 5 BC

1

De auteurs genieten voor de werken waarvoor zij krachtens deze Conventie zijn beschermd, in de landen van de Unie die niet het land van oorsprong van het werk zijn, de rechten, welke de onderscheidene wetten thans of in de toekomst aan eigen onderdanen verlenen of zullen verlenen, alsmede de rechten door deze Conventie in het bijzonder verleend.

- Bepalend: verdragsrecht of lex loci protectionis.

Het begrip 'auteur'

- Geen consensus.
- Geen definitie in BC.
- Heersende opvatting: kwestie van nationaal recht.
- BC: menselijke scheppers?

Het begrip 'recht'

- Verdragsautonome uitleg.
- Geen definitie in BC.
- Totstandkomingsgeschiedenis: niet *alle* rechten.
- Literatuur: rechten die
 - toekomen aan de individuele auteurs van een specifiek werk;
 - verband houdende met het gebruik van het werk of het verlenen van toestemming daartoe (daaronder mede begrepen vergoedingsrechten i.v.m. een wettelijke beperking van de exclusiviteit van het recht van de auteur, voor zover toegestaan door de BC);
 - *erga omnes* kunnen worden uitgeoefend; en
 - het gebruik van het werk waarderen in verhouding tot het (toekomstige) succes.

Eindrapport Evaluatie Wet Auteurscontractenrecht

- “Evenals [de billijke vergoeding] ontstaat de vergoedingsaanspraak eerst door de overdracht van het auteursrecht aan de producent. De vergoedingsaanspraak heeft derhalve zijn oorsprong in de overeenkomst tussen de filmauteur en de producent, en heeft ten doel de auteur in kwestie een billijke vergoeding voor de overdracht van zijn recht aan de producent te waarborgen. Daarmee heeft de vergoedingsaanspraak een wezenlijk ander karakter dan de repro- of thuishopievergoedingsrechten; deze laatste vergoedingsrechten staan los van contractuele verhoudingen en dienen ter compensatie van wettelijke beperkingen op uitsluitende rechten (i.c. het reproductierecht). In het geval van art. 45d Aw is van een wettelijke beperking van een exploitatierecht helemaal geen sprake; de auteur aan wie de vergoedingsaanspraak toekomt heeft zijn exploitatierecht immers overgedragen aan de producent.”
- Duitse literatuur: assimilatiebeginsel niet van toepassing op regels van auteurscontractenrecht.

Slot

Art. 1 Berner Conventie

De landen waarvoor deze Conventie geldt, vormen een Unie voor de bescherming van de rechten der auteurs op hun werken van letterkunde en kunst.

Art. 31 Weens Verdragenverdrag

1

Een verdrag moet te goeder trouw worden uitgelegd overeenkomstig de gewone betekenis van de termen van het Verdrag in hun context en in het licht van voorwerp en doel van het Verdrag.

Art. 32 Weens Verdragenverdrag

Er kan een beroep worden gedaan op aanvullende middelen van uitlegging en in het bijzonder op de voorbereidende werkzaamheden en de omstandigheden waaronder het verdrag is gesloten [...].

Debat

Debat

Stelling 1:

Vrees voor het weglekken van de VOD-vergoeding en andere economische eigenbelangen in dat verband, horen niet thuis in ons auteursrecht.

Debat

Stelling 2:

Het recht op een proportionele billijke vergoeding is een recht dat *erga omnes* kan worden uitgeoefend.

Debat

Stelling 3:

De voorgestelde uitbreiding van de vergoedingsaanspraak ex art. 45d lid 2 Aw naar *alle* makers zou een positieve ontwikkeling zijn.